

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland



FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland

Adress: Folkdansringen Småland-Öland
c/o Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 KORSBERGA

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Lars Karlsson

Vice ordförande: Paul Lindgren

Sekreterare: Berit Axelsson

Kassör: Mats Gerebrink

Ledamöter: Marie-Charlotte Olofsson,
Cecilia Eriksson, Mary Bjerstedt

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR
www.smalandsspelmansforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter

Vice ordförande: Marianne Busk

Kassör och registeransvarig: Jennie Krook

Sekreterare: Britt-Mari Arvidsson

Vice sekreterare: Johanna Stenström

Styrelseledamot: Barbro Palm

LEDARE - SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND

Livet - det går upp och ner.

Tröga backar stundtals. Plana vägar ibland, som är lätta att gå.

Någon gång ett bråddjupt stup, där det kan se alldeles hopplöst ut.

Men likväl bär det snart uppåt, solen skiner och det känns gott igen.

Ett är säkert. Tillsammans blir det väldigt bra. Det är det som är styrkan

i ett föreningsliv t ex. Där alla kan hjälpas åt. Göra det en själv är bra på.

Vi har ju alla våra olika styrkor och svagheter. Men tillsammans blir det en bra enhet.

Bland spelmansförbundets medlemmar finns väldigt många som lägger tid och engagemang för olika saker. Hemmavid, vid träffar i det lokala spelmanlaget eller i spelgänget, som ordnar spelträffar, kurser, spelar till dans och åker på spelmansstämmor. Det planeras, förbereds och förväntningar ställs på resultat - hur många kommer? Blir det regn? Räcker de bredda mackorna till alla? Stort som smått ska klaffa. Men glädjen i upplevelsen och att dela allt detta är ju bränslet som får oss alla att fortsätta.

Tillhör du den skara som har mer tid att ge och vill du dela ditt engagemang med flera så finns det goda möjligheter nu när spelmansförbundets styrelse söker fler ledamöter. Bl a söker vi en ny kassör! Kanske är det viktigare nu än någonsin att samlas för kulturen. Det är en smärtsam process som pågår runt om i landet med nedskärningar och rentav nedmonteringar inom kultursektorn. Procentsatser och mätbara

resultat behövs såklart men om enbart det ska få råda blir det alldeles för fyrkantigt och själlöst. De icke mätbara "resultaten" - upplevelser och känsla av gemenskap, tillhörighet och samstämmighet genererar det goda i livet. Får oss alla att må bra. Det är det som bär.

Under många år har SSF fått ett verksamhetsbidrag från Region Kalmar. Men ett telefonsamtal från en handläggare tidigare i år gav upplysningen att tyvärr... i år också, men inte fler. Det är klart att det känns motigt då. Den där tröga backen dök upp. Men vägen bär mot sommar - efter en ovanligt mulen och kall vår. Vår? Vinterjacka och vanter är fortfarande på alltsom oftast. Men snart ses vi på stämmor och festivaler. Spelningar utomhus i värmande sol.

Diskussionen kring vår tidning har pågått och pågår. Inte så att den ska försvinna utan hur vi kommer att läsa den i fortsättningen. Det är många som uppskattar papperstidningen, det vet vi - några tycker lika bra om att få en länk på mailen där tidningen ligger klickbar. Redaktör Jeanett skrev en utförlig artikel om detta i nr 1/24. SSF:s samarbetspartner Folkdansringen Småland-Öland har redan gått över till att enbart skicka länk till sina medlemmar. Detta för att tidningen kostar att trycka och skicka. Spelmansförbundet går i liknande tankar. Ett alternativ som diskuteras är att den medlem som vill ha en papperstidning betalar extra för att få den hem i brevlådan. Det finns exempel på det i andra landskapsförbund.

Vad tycker du som medlem om detta? Vi är glada för dina synpunkter!

Heléne Ingvarsdotter
Ordförande, Smålands spelmansförbund

Spelfot - Datum

Manusstopp

15 januari

15 april

15 augusti

1 november

Beräknad utgivning

15 februari

15 maj

15 september

1 december

Observera att utgivningsdatum inte alltid kan hållas. Parametrar som postgång, utdelningsdagar och tryckeriets väntetider påverkar.

SSF:s stiftelse för unga spelmän

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Bjarnborg, e-post: eva.blomquist.bjarnborg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Bjarnborg, Alvesta.



Smålands stora folkmusikkonsert

Smålands stora folkmusikkonsert

Det var rubriken på kvällens konsert – en strålande final för Smålands Låtverkstad och kulturskoleprojektet.

Parallellt under hösten och vintern har SSF:s två ungdomsprojekt pågått. Marika Bjärnberg och Gusten Brodin har tillsammans med Jennie Krook, producent för Unga Musik i Syd, planerat och styrt upp det omfattande arbetet med att starta Smålands Låtverkstad. Liknande projekt har funnits länge i andra landskapsförbund och Småland har sneglat på dessa, som Gusten sa i sin presentation "under många, många år..." Men nu har alltså även Småland sin låtverkstad. Ekonomisk grundplåt är ett bidrag från Kulturens kapillärer och bidrag från Musik i Syd. Tre helger har gruppen träffats, en träff i varje småländskt län. Upptakt i höstas på kursgården Kronobergshed, en februariträff i Jönköping, där gruppen fick prova att spela till dans på Februaridansen. En träff i Kalmar, där Magnus Gustafsson var inbjuden för att prata om småländsk folkmusik.



Inte bara prata ... spela också! Kulturskoleprojektet hade sin upptakt i augusti 2023, på kulturskolan i Alvesta. Tanken var att lärare, som kanske inte är så vana vid folkmusik, skulle få inspiration och fortbildning, för att sedan arbeta vidare med sina elever. Inbjudan hade gått ut till kulturskolorna runt om i Småland. Ett 20-tal instrumentallärare deltog, fiol, tvärflöjt, piano, saxofon, trombon med mera. Inspiratörer och erfarna workshopsleda-

re var Marika Bjärnberg och Eva Blomqvist-Bjärnberg. Det blev en rolig dag! Melodier, stämmor, komp och sång – varierat och verkligen inspirerande!

Därefter blev det ytterligare två träffar, en på kulturskolan i Kalmar och så en dag i Alvesta. Dessa träffar riktades i första hand till elever på kulturskolor, nu med Emilia Amper som ledare. Det krävs en hel del rutin och erfarenhet att få med alla på tåget! Med olika lång lärotid på sitt instrument, som också de skiftade, både stråk och blås, blev det en utmaning.

Så till avslutningen. Konserten. Jennie Krook hälsade alla välkomna med att sjunga en låt hon själv lärde sig på sitt första låtläger "Det var räven och råttan och grisen..." Även de övriga tre: Gusten, Marika och Emilia, har också varit med på SSF:s sommarläger i Hjortsberga. Det är fint att se och veta. Och om 10 år kanske en av dagens elever finns med i ledarstaben?

Det blev en omväxlande konsert, där grupperna turades om att spela. Reinlender från Tolg, Ljunggrens låga, Inte sörjer jag för mina barn är små och Brunnavalisen – vilken ungdomarna i låtverkstaden själva komponerat, var några av titlarna. Alla gjorda med snygga, fina arrangemang. Den avslutande Myskvalsen hade inte mindre än fem riff som pågick parallellt med melodi i två oktaver!

Efter ca 90 minuters konsert kunde en överförtjust publik tacka alla medverkande med stående ovationer!



**Text: Heléne Ingvarsdotter
Bild: Gusten Brodin, Heléne Ingvarsdotter**

Folkmusikaliskt vårtecken



Ingen har väl missat de fantastiskt varma vårdagarna kring valborg? Antagligen frammanades solen av de magiska tonerna hela Sverige fick njuta av i SVT:s "Valborgskonsert från Jonsered".

Jaerv heter gruppen som tillsammans med sångensemblen Iris sjöng och spelade in våren i TV-rutan. I gruppen ingår en småländsk folkmusiker och sångare - Markus Gustavsson från Jönköping, som gjorde en fantastisk soloinsats med Strömkarls-polska efter Blinde Janne från Jönköping. Jag passade på att kontakta Markus för att få höra lite mer.

Uppvuxen i Jönköpingstrakten har Markus spelat fiol sen unga år. Första aha-upplevelsen för folkmusiken var på Hjortsbergalägre, dit han kom utan att egentligen veta skillnaden mellan klassisk musik och folkmusik. På lägre fascinerades och inspirerades han av musiken som spelades utan notställ och som hade en mystik runt sig, en mystik som förstärktes av lägerkvällarna kring brasan, historierna

om näcken och gonattvisorna på kvällen. På musikgymnasiet i Jönköping växte folkmusikrepertoaren då han började spela med en klasskompis, Joel Hagen. Från Eklundapolskan på studenten till ett samarbete och en vänskap som hållit i sig genom studierna på Göteborgs högskola för musik och dans och i gruppen Jaerv. Förutom att spela folkmusik frilansar Markus även som klassisk sångare. Folkmusiken tar han med sig till spelkompisarna i det turnerande bandet Jaerv vilket har etablerat sig på scener i bland annat USA, speciellt i svenskygderna men också i Japan. Självklart ser man dem även på scenerna i Sverige - i augusti 2024 spelar de till exempel på Urkultfestivalen. Gruppens medlemmar utgör en blandning musiker med olika bakgrund och olika traditioner, från folkmusik och klassiskt till

trubadur. Det var alltså Jaerv som man kunde se i årets valborgskonsert på SVT, men redan under 2020, under pandemin, var gruppen med i inspelningen av midsommarfirandet till SVT. Då med en något mindre framträdande roll. Därför blev det extra kul när frågan kom att göra ett större inslag i valborgsfirandet 2024. I valet av låtar, berättar Markus, var det viktigt och självklart att få med en småländsk låt. En hommage till hembygden och till den småländska folkmusiken som genom sina barockinspireade slängpolskor har en speciell plats i den musikaliska sfär mellan den klassiska och den folkliga musiken där Markus så ofta och gärna befinner sig. Valborgskonserten kan ses på SVT play. Rekommenderas!

Text: Jeanett Rousu



Foto: Harald Nilsson

Folkfest i Oskarshamn

Den 18/11-2023 träffades Folk All-in Band, några av Sveriges förnämsta folkmusiker under Karl-Johan Ankarbloms ledning, i Oskarshamn och spelade till dans hela kvällen lång.

Kvällen började med att ett 20-tal elever/lärare från hela länets kulturskolor/gymnasier/folkhögskolor spelade tillsammans med bandet, och redan efter första låten var det dans på golvet! Detta var första gången som föreningen Riksförbundet Unga Musikanter i Oskarshamn, tillsammans med Kulturskolan Oskarshamn och Park 57 bjöd in till folkmusikfest, och vi var inte helt säkra på hur det skulle motas. Kommer det att komma folk, och kommer de att dansa? Men det var tydligt det att dansen och glädjen inte lät vänta på sig. I publiken var det alltifrån småbarn, gymnasieungdomar till pensionärer och glädjen var total när dansinspiratören Jan-Olof Johansson ledde en frivillig grundkurs då bandet tog en paus. Hela



dansgolvet var fullt, och det fortsatte hela kvällen igenom.

Just att låta unga elever få spela med erfarna musiker, i arrangemang som sticker ut lite från den traditionella folkmusiken, blev också det en succé. "Det var det roligaste jag gjort i hela mitt liv" - var det elever som sa efter att ha spelat första akten med bandet. Vi i arrangörgruppen tar

med sig denna känsla in i planeringen av nästa gång. Ja, vi vill göra det igen och det blir då den 16 november 2024 i Parken Oskarshamn. För biljetter, håll utkik efter sommaren på www.park57.se

**Text och bild: Simon Leidecker
Kulturskolan Oskarshamn**



Folkmusik på blockflöjt

Stor blockflöjtsorkester med 150 musiker spelade folkmusik i Kristianstad

För tredje året i rad arrangerades en unik blockflöjtsfestival på Kulturkvarteret i Kristianstad den 17 mars 2024. I år hade Blockflöjtsfesten tema folkmusik, med låtar från bland annat Småland. De unga smålandsspelmännen var representerade genom blockflöjtister från Växjö kulturskola under ledning av Matilda Bremer. Deltagarna fick bland annat prova på att dansa långdans och slängpolska med Zandra Axelsson från Smålands musikarkiv och de fick sjunga och tralla med folksångaren Anders Larsson från Malmö. Speciellt inbjuden gästsolist var folkmusikblockflöjtsvirtuosen Kim Persson från Stockholm som höll i en workshop i hur man spelar folkmusik på blockflöjt. Även Ensemble Mare Balticum från Kristianstad, slagverkaren Olof Larsson och den

tyska säckpipespelaren Susanne Godel var gästande musiker. Förutom att dansa och sjunga så spelade man blockflöjt i olika grupper och repeterade under dagen inför den festliga avslutningskonserten.

Medverkande i Blockflöjtsfesten 2024 var blockflöjtister, allt från nybörjare till grammisvinnare. Elever från kulturskolor och folkhögskolor, kultur- och musikskolelärare, amatörer och proffs från hela södra Sverige möttes under en dag för att skapa minnen för livet. Det spelades på alla storlekar ur blockflöjtsfamiljen. På den fullsatta konserten i stora salen på Kulturkvarteret Kristianstad fick man höra sopranino-, sopran-, alt-, tenor-, basblockflöjt och även den stora subkontrabasblockflöjten. Att få 150 blockflöjter att låta riktigt snyggt tillsammans i ett allspel fixade de duktiga pedagogerna och ambitiösa eleverna galant. En av kommen-

tarerna från publiken efter konserten var "jag visste inte att blockflöjt kunde låta så vackert".

Deltagarna längtar redan till nästa års Blockflöjtsfest och ger sin bild av dagen: "Att träffa nya kompisar och att bara få spela en dag med andra är jättekul!!!" "Det bästa var att spela och äta pizza. Och så klart att det var sååå många som spelade".

Blockflöjtsfest Skåne 2024 arrangeras i samarbete mellan Musik i Syd, Blockflöjt-Skåne, Regional kulturskola Skåne, Musikskolan i Kristianstad, KulturCrew och femton fantastiska blockflöjtslärare från Kulturskolor i Skåne, Halland och Småland.

Bilder: UNGA Musik i Syd
Text: Maria Larsson



Besök av doktor Böök



Välkommen doktor Böök, sa vi i Dräktrådet vid vårt senaste möte i Växjö! Då gästades vi av Kronobergs län färskaste doktor i historia, Martina Böök, bosatt i Gemla och med djup förankring i det som har med vår lokala folkkultur att göra. Nu var vi nyfikna på arbetet med hennes Traditionella nyheter som analyserar kläder, ekonomi och politik i Virestads socken 1750-1850. Vi ville också veta hur vägen fram till disputationen såg ut. Vi frågar och Martina svarar.

Din bakgrund och ditt intresse?

Jag är ju så att säga uppvuxen inom ämnet och impregnerad i det sedan barnsben. När mina föräldrar var på folkdansövning fick jag ibland sova på en kapp under ett bord. Jag växte vidare i barnlag och ungdomslag, dansade, sjöng och spelade fiol under tonårstiden och har alltid haft folkdräkt. För mig är folkkultur mitt normaltillstånd, det innehåller allt. Hemma var det alltid många besökare som satt och sydde, knypplade, växtfärgade eller sydde i skinn. Intresset för dans har jag på senare år utövat i dansgruppen Trotto som ägnar sig åt historiska danser.

Hur fick du forskartjänsten?

Ja, det var ju inte så självklart, men efter många år som orderbevakare och speditör, senast på VIDA i Alvesta, kände jag att jag behövde göra något nytt och att anta nya utmaningar. Då började jag läsa till lärare i musik och historia. Det ledde till en tjänst på Växjö islamska skola men ändrade anställningsvillkor fick mig att titta på Arbetsförmedlingens hemsida. Där sökte Linnéuniversitetet doktorander. Jag tyckte det var så roligt att skriva magisteruppsatserna om kläder under lärarutbildningen så kanske det här skulle vara något för mig. Min tanke var att det kunde vara bra träning att skriva en ansökan. Det här var på fredagen och ansökan skulle vara inne på söndagen, men jag skrev vad jag tänkte och ville och lämnade in ansökan. Så blev jag kallad till intervju och tänkte igen att det var bra träning. Det var minst 10 "lärande" som frågade ut mig och det gjorde de grundligt. Sen dröjde det inte länge förrän jag fick veta att jag var antagen. Oj, jaha – får jag tänka och ringa tillbaka? Jo, visst den här chansen måste jag ju ta, även om jag gärna hade fortsatt som lärare!

Blev detta som en utbildning?

Ja, det kallas doktorandutbildning med lön under fyra år. Under ett år går man oli-

ka kurser på doktorandnivå, till exempel i metod och teori och i kultur- och dräkthistoria. Sedan har man tre års tid för forskning och skrivande. För mig tog det längre tid eftersom jag valde att undervisade under en del av tiden. Jag har undervisat dem som ska bli lärare på låg- och mellanstadiet och gymnasiet och jag har varit handledare. Ändå gick det ju faktiskt med racerfart eftersom jag blev antagen så snabbt. Många går och väntar i flera år att få en sådan chans.

Hur var disputationen?

Det förvånade mig först att opponenter, docent Hanna Enefalk från Karlstads universitet, så energiskt gick in på detaljer i avhandlingen. Jag hade förväntat mig större fokus på de stora frågorna, men så förstod jag att det finns en kulturskillnad mellan universiteten. Min opponenter är skolad i Uppsala där man gärna inriktar sig på detaljerna vid examinationen, i Lund har man en annan infallsvinkel. Men utfrågningen var lång och grundlig, hela tre timmar.

Vad har varit svårt att skriva?

Jag brottades mycket med frågan om traditionerna i Virestad var stillastående eller om de förändrades eller om de var både och på samma gång. Det blev ju också den stora frågan i avhandlingen eftersom den undersöker hur man förhöll sig till nyheter och innovationer samtidigt som man hävdade sina traditioner. Att tolka äldre handskrift har heller inte alltid varit lätt. Jag har ju läst och renskrivit 137 personers bouppteckningar, koncentrerade till fyra tidsavsnitt mellan 1750 och 1850, och noterat bland annat klädesplagg och smycken. Ibland har jag faktiskt fått ta hjälp av mera vana handskriftstolkare.

Vad har förvånat dig?

När det gäller kläder var jag överraskad över hur man gjorde vid arvskiften, till exempel att man så ofta sålde sitt arvegods på auktion. Det går ju mot den uppfattning vi har att man ärvde föremål och klädesplagg från generation till generation. Jag hade inte tänkt i de banorna så kapitlet om kläderna var särskilt svårt att skriva. Av bouppteckningarna förstod jag att man hade ett annat sätt att tänka på pengar. Man lånade och lånade ut, byter mark och tjänster och bouppteckningarna visar dessa oreglerade lån och skulder. Sättet att arva i generationer utvecklades först under 1800-talet.

Vilken respons har avhandlingen fått?

Än så länge har det inte varit så många frågor, inte ens vid en föreläsning i Virestad. Jag har ju under arbetet frågat många där om uppgifter, men mannaminnet är ju inte så långt. Därför har mina frågor om det som hände före 1850 inte fått så många svar. Mina rön blir på så sätt ny kunskap även för Virestads-borna.

Vad gör du nu när avhandlingen är klar?

Det är ju så att en doktorsavhandling inte självklart leder till anställning. Nu söker jag en lektorstjänst, men det är många som söker och få tjänster, så det blir väl tillfälliga vikariat en tid.

Nya projekt?

Ett område jag gärna skulle vilja undersöka är symöten, inte de kyrkliga, utan de mera informella och privata symötena som inte var tillgängliga för alla. I så fall ville jag undersöka perioden från 1960-talet och fram till cirka 2000 och intervjua dem som var med på dessa symöten. Det är en spännande period och ämne som etnologerna inte ägnat sig åt. Det brådskar, de som var med är gamla och inget finns dokumenterat än. Jag har sökt pengar från Crawfordstiftelsen så kanske blir det nästa projekt.

Hur kan vi samarbeta?

I forskarsamhället finns det många "textilmänniskor". Det vore givande att anknyta till ett nätverk med dessa och utbyta handgripliga kunskaper och erfarenheter och forskningsrön. Föreläsningar kan vara ett forum för att lyfta fram textiliers och kläders historia och betydelse. Intresset för historia och bakgrund växer idag.

Vi tackar för en givande frågestund, som innehållit mycket tankeutbyte och åtskilliga andra textila funderingar. Traditionella nyheter är en bok som man inte sträcker läser, men i den har vi en rik källa att ösa ur och en faktsäckad uppslagsbok med lång varaktighet.

Dräktrådet i Kronobergs län

Boktitel: Traditionella nyheter. Kläder, ekonomi och politik i Virestads socken 1750-1850, Gidlunds förlag 2023

Bild: Frågestund med Dräktrådet i Kronobergs län, från vänster Birgitta Blixt, Martina Böök, Kristina Lenngren, Anna-Karin Palm och Maria Haneskog, Foto: Elisabet Johansson

Fullsatt på logen!

Kom att tänka på den gamla vallvisan "Tu lu på logen, tolv man i skogen..."

Ändrat till "Tu lu i skogen, hundra man på logen..."

För så många var det, och väl det, när Föreningen Spel och Dans i Kalmar och Kalmarsundsansarna bjöd in till en danskväll på logen Skälby gård i Kalmar. Lördag 20 april – bra dag att packa kaffekorgen och dansskorna tyckte alltså mer än hundra personer. Fantastiskt!



Kvällen inleddes med att Kantorns Kapell gjorde en kort konsertdel, för att värma upp, intonera öron till tretakt och få dansfötter lite uppmjukade. Därefter röjdes golvet från stolar och Kantorns fortsatte med att spela till dans. Efter fikapaus, då trivsamt surr spreds bland kaffeborden, fortsatte Kalmar spelmanslag att spela till dansen och det var verkligen full fart på dansgolvet. En spellista satt upptejpad på en dörr och där skrev också tre kvinnor ur Nybrobygdens spelemän upp sig. Härligt! Den nybildade, och för kvällen spontant sammansatta gruppen döptes snabbt till Nybrobygdens Damkapell!

Dansare och spelmän från alla håll och kanter hade hörsammat denna kväll och glada miner över en lyckad lördagskväll gav mersmak såklart. Det blir ju så bra när man gör saker tillsammans och roligt är det!

Text: Heléne Ingvarsdotter

Foto: Git Cederquist och

Magnus Lundberg



Våren är en hektisk tid

Årsmötena avlöser varandra. Undertecknad, som är medlem i ett 20-tal föreningar, lyckades närvara vid årsmötena i Nybro folkdanslag, Föreningen Norden, Nybro U-lands och FN-förening, Nybro hembygdsförening, Kalmar läns Hemslöjdsförening samt Folkdansringen Småland-Ölands distriktsårsmöte i Mönsterås, de senare som representant för Kalmar läns dräktråd.

På Hemslöjdsföreningens årsmöte i Pukeberg fick vi i Kalmar läns dräktråd chans

att berätta om vår verksamhet och svara på frågor. Agneta Erlandsson är representant för Kalmar läns Hembygdsförbund. Irene Nilsson och undertecknad representerar Folkdansringen Småland-Öland. Gunnel Nazerian har tidigare jobbat på Hemslöjden i Pukeberg och representerar Hemslöjden liksom Thea Östin. Thea är hemslöjdskonsulent och kallar sig för "praktikant" i folkdräktssammanhang.

Agneta, Irene och Mary var för dagen klädda i folkdräkt och blev förevigade av Therese Dovander, som är Gunnels efter-

trädare. Häftet om folkdräkter i Möre är slut. Nya är under tryckning.

Sommarens utställning i Madesjö hembygdsmuseum har fått namnet "Förkläden då och nu". Förutom förkläden, egna och inlånade, kommer en vävstol med rosengångsförkläde finnas uppsatt. Förklädet i original finns i museets samlingar.

Text: Mary i Rismåla

Provvävning av förklädet är påbörjad.



Från höger: Agneta i Ölandsdräkt, Irene i blå och Mary i röd Möredräkt.

Korröfestivalen 40 år



Välkomna på tidernas jubileumsfest!

Sommaren 2024 fyller Korröfestivalen 40 år och det ska naturligtvis firas! Festivalen började en gång i tiden som en blygsam Bordunstämman och just detta jubileumsår kommer åter bordunmusiken att stå i centrum. Festivalen har sedan starten haft en fot i traditionen och en fot i det nyskapande och vi vill därför uppmärksamma festivalens bordunmusikrötter samtidigt som mer samtida folkmusik naturligtvis också ges utrymme i festivalutbudet.

Bordunstämman

Från starten 1985 och under de inledande åren var alltså Korröfestivalen inriktad på äldre borduninstrument som säckpipor, vevliror och stråkarpor. Genom olika mer eller mindre tydliga samarbeten mellan musiker, grupper och instrumentbyggare bidrog festivalen i viss mån till att förändra soundet i den svenska folkmusiken. Musiker som Styrbjörn Bergelt, Anders Norudde, Eugen Joss, David Kettlewell och Anders Eklund och grupper som exempelvis Sågskära, Hedningarna och Blå Bergens Borduner utforskade och revitaliserade gamla instrument och skapade nygamla klanger. I samband med festivalens jubileum vill vi uppmärksamma dessa rötter, men också blicka framåt och lyfta fram nya sätt att inom genren förhålla sig till olika traditionella instrument och samspelskombinationer.

De inledande årens Bordunstämman utvecklades med tiden till en veckolång festival utan att förlora sin småskaliga och familjära känsla. Det hela har sedan starten gått av stapeln i den gamla hant-

verksbyn Korrö. Festivalen har genom åren haft svensk och nordisk folkmusik som sin profil och riktat sig till alla åldrar. Många av de idag etablerade svenska och nordiska folkmusikgrupperna har tidigt i sin karriär spelat på Korrö. Nya och unga band kan idag höras från samma scener som riktigt garvade musiker.

Kurser

Dansen har alltid haft en framträdande plats med flera scener för dans till allt från solospelmän, folkmusikgrupper, gammaldansorkestrar och spelmannslag. Kurser i spel, sång och dans gör det möjligt för besökarna att prova på eller komma längre i sitt eget utövande. I år blir det danskurser med Anna Björk, Anna Öberg och Carin Alnebratt där bland andra Karin Wallin, Mia Marine och Anders Löfberg står för dansmusiken. Om man vill fördjupa sig i folklig sång kan man gå kurs för Ulrika Bodén och Sofia Sandén. Det blir också ensemblekurs med Jens Comén och slagverkurs med Valter Kinbom. Vill man utveckla sitt låtspel kan man gå kurs för Pelle Björnlert, Niklas Roswall och Guro Kvifte Nesheim. För barn och ungdomar finns inte mindre än tre olika folkmusikläger att välja på "Barnens egen Korrökurs", "Smålands folkmusikläger" och "Korröfestivalens ungdomsläger". Korröfestivalen är på många sätt ett interaktivt evenemang där till exempel visstugor, dans och buskspel gör besökarna till medskapare av festivalen. På Barnens egen Korröfestival finns en egen oas med ett ambitiöst program för de yngsta festivalbesökarna. Festivalens jubileumsfirande runt bordunmusiken kommer att innefatta konserter med

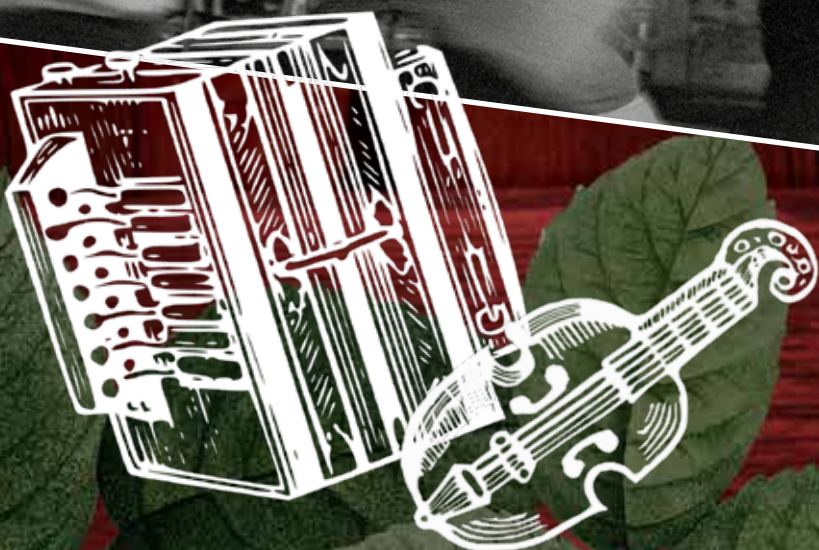
artister och grupper som t.ex. Anders Norudde & Karin Wallin, Symbio, Olle Geris (BE), Sudan Dudan (NO), Simon Wascher (AT), Bruno Andersen & Folke Dahlgren, Jonas Åkerlund, David Adam (GB/SE), samt kurser och verkstäder i bland annat säckpipespel med Alban Faust och spel på mungiga med Erik Røine. På lördagskvällen i logen kommer festivalens grundare, folkmusikgruppen Sågskära, att framträda för första gången på många år på Korrö tillsammans med kända och okända gäster!

Festival

Vid sidan av borduntemat blir det naturligtvis också en helt vanlig festival med massor av grupper och artister – eller vad sägs om GKN5 (NO/SE), Spöket i köket, Sångsystrar (Ulrika Bodén & Sofia Sandén), Orsa spelmän, Tarabband, Gangar (NO), Ahlberg, Ek & Roswall, Tvesövla, Johan Hedin & Ida Meidell, ODE, Rookie Riot, Pelle Björnlert, Erik Pekkari & Simon Nyberg, Lyset i forsen, Leontines Kapell, Falu spelmannslag, Blekinge spelmannslag, Kalmar spelmannslag, Storösterlens spelmannslag, samt vinnarna av Studentspelmannslags-VM – Birka Folk! Och många, många fler!

Korröfestivalen arrangeras av Föreningen Korröfestivalen i samarbete med Skurups och Malungs folkhögskolor, Smålands spelmannsförbund, Folkmusikföreningen Sågskära, Smålands musikarkiv, samt Musik i Syd.

Text: Magnus Gustafsson
Initiativtagare Korröfestivalen





Avgörande årsmöte i Mönsterås

Årsmöte med Folkdansringen Småland-Öland

Då har vi lagt 2023 års verksamhet bakom oss och blickar framåt. Stort tack till Pataholms Folkdansgille för ett välordnat årsmöte den 23 mars 2024. Tack också till Elisabet och Sven-Eve Johansson för ert arbete i presidiet, ni är kunniga och pålästa.

Det blev ett bra möte och det mesta kunde klubbas i rask takt, dock fanns det en del orosmoment inför mötet. Skulle vi få ihop en ny styrelse? Hur går vi vidare om det ändå bara blir 3 personer? Vidare hade vi i styrelsen missat att behandla en motion från förra årsmötet om att minska antalet ledamöter i styrelsen. Detta ledde till en del diskussioner och det var delade meningar om hur texten i förra årsmötesprotokollet skulle tolkas.

Till slut fick vi namn på personer som kunde väljas och styrelsen blev fulltalig, i alla fall under 1 år framöver. Så nu har vi ett år på oss att jobba på en förändring och

komma fram till en lösning för framtiden. Nästa problem var Spelfot, ansvarig utgivare saknades och det fanns ingen kandidat, då får man inte ge ut någon tidning. Avtalet säger att Spelmansförbundet står för redaktör och att Folkdansringen utser en ansvarig utgivare. Innehållet i tidningen diskuterades också, men vi kan inte klaga så länge vi inte bidrar med mer. Nu ställer Elisabet Johansson upp som ansvarig utgivare och vi får vår tidning framöver.

Ekonomi är bättre igen, ersättning från försäkringsbolaget kom in på kontot i början av året och alla var eniga om att så snart som möjligt betala tillbaka lånet till riksorganisationen.

Efter maten fick vi musikunderhållning av Heléne Ingvarsdotter och Magnus Lundberg från Kalmar. De spelade låtar med lokal anknytning och berättade även om ursprunget.

I och med att föreningar lämnar blir även planen för valberedning och turordning-

en för föreningsmöten annorlunda. Kvarvarande föreningar är spridda över hela Småland, men förhoppningsvis kan vi fortsätta att träffas ett par gånger per år. Valberedning för nästa år blir Huskvarna Folkdanslag och Pataholms Folkdansgille med Ölands Allmogedansare som sammanställande. Det beslutades även att höstmötet 2024 förläggs till Huskvarna och årsmötet 2025 blir i Värnamo, hos Östboglillets Folkdanslag.

Berit Axelsson
Sekreterare i Folkdansringen
Småland-Öland
Foto Elisabet Johansson

Bild till vänster: Årsmötet hölls i biosalongen i IOGT-lokalen i Mönsterås.

Bild till höger: Intåg i sommarhagen? Heléne Ingvarsdotter och Magnus Lundberg spelade så att årsmötesdeltagarna kände sig förflyttade till en sommardag.

Rapport från SSF:s årsmöte

Spelmansförbundets årsmöte

Lördag 13 april höll spelmansförbundet sitt årsmöte för 2024, i Musik i syds lokaler på Nygatan 6 i Växjö. Att säga det var välbesökt är en överdrift ... men en tapper skara tog plats och kunde ta del av verksamhetsberättelsen för det gångna året och den är omfattande! SSF firade sitt 75-årsjubileum på Korrö i somras med småländska spelmän i Låteriet, och välklingande konsert på logen, med efterföljande dans. Ett nytt allspelshäfte, som lätkommittén arbetat fram, med en blandad repertoar från våra tre län i Småland, blev klart lagom till Korrö. Nytt för året var även en tygkasse med förbundets logga. Året har också innehållit en stor satsning på barn- och ungdomsverksamhet. Kassören Jennie Krook har sökt bidrag hos Kulturens kapillärer, vilket beviljades, och på så sätt kunde Smålands Låtverkstad se dagens ljus. Där har Marika Bjärnborg och Gusten Brodin varit ledare. Ett kulturskoloprojekt har också pågått under året med

Emilia Amper som ledare och inspiratör. Årsmötet var lagt innan den stora, gemensamma avslutningen för dessa projekt – Smålands stora folkmusikkonsert. Under många år har styrelsen varit intakt och ställt upp för omval. Både 70-årska-las och 75-årsfirande har planerats och förberetts av samma gäng, utöver det löpande styrelsearbetet. I år är det några som lämnar styrelsen – vilket gjort det lite tuffare för valberedningen, som bara är en person – Sune Johansson, Kalmar. Sekreterare Håkan Alm, och ledamöterna Isa Sjölin-Alm och Magnus Lundberg, tackar för sig – efter många år i styrelsen. SSF tackar och bugar för allt ideellt arbete och för alla goda insatser! Eftersom Sune också avböjt omval, föreslogs Håkan och Isa till ny valberedning – så de försvinner inte helt ur protokollet!

Britt-Mari Arvidsson tar över efter Håkan som ny sekreterare, har varit vice sekreterare innan. Johanna Stenström, suppleant, tar över vice-platsen efter Britt-Mari.

Marianne Busk sitter kvar ytterligare ett år som vice ordförande, liksom Heléne Ingvarsdotter som stannar ett år till som ordförande. Jennie Krook vill avsluta sitt uppdrag som kassör men då ingen ny gått att finna sitter hon kvar ett tag till. En glad nyhet var att Barbro Palm, Arontorp, kunde väljas in som ny ledamot. Välkommen till styrelsearbetet Barbro!

Nils Wiberg omvaldes som revisor men "parhästen" Jan Sannas har avböjt omval. Stort tack till Jan för många års revisioner! Nils fick en nyvald kollega, Bertil Linnér från Grimslöv. Yvonne Lundell blev omvald till revisorssuppleant. Jan-Erik Ekman är fortsatt hemsidesansvarig och Jeanett Walerholt Rousu omvaldes som redaktör för Spelfot. Även lätkommittén omvaldes, Lasse Svensson, Magnus Lundberg och Magnus Gustafsson.

Text och bild:
Heléne Ingvarsdotter

Krympt i garderoben

"Krympt i garderoben" är arbetsnamnet på den kurs, som Kalmar läns dräkråd tillhanda-håller 4-5 ggr/år. Senaste kurstillfället var 13 april. 5 elever fick hjälp av lika många "fröknar": Agneta Erlandsson, som är representant för Kalmar läns Hembygdsförbund, Irene Nilsson och Mary Bjerstedt för Folkdansringen Småland-Öland och Gunnel Nazerian och Thea Östin för Kalmar läns hemslöjd. Thea kallar sig själv för praktikant, men visade sig vara skicklig med småpill, t.ex. att sy fast sidenband runt ärmhål, vilket ni kan se på bilden till höger.

Här följer berättelser från tre av kursdeltagarna med deras egna ord.

Text och bild: Mary i Rismåla



Margareta Wessel skriver:

Sommaren 1983 vigdes min man Hans och jag i Högsby kyrka. Vi hade träffats i Pataholms folkdansgille 1980 och ville gifta oss i folkdräkter. Under året innan giftermålet gick jag på kurs och sydde min folkdräkt. Mary Bjerstedt ledde kursen och utan henne hade jag aldrig lyckats med detta sömnadsprojekt. Under de senaste 40 åren har min kropp förändrats. Därför har jag nu tagit tag i nästa projekt, att få dräkten i användbart skick igen. Än en gång får jag suverän hjälp av Mary med flera, då jag går på sykursen "Krympt i garderoben". På bilden sätter Mary saxen i mitt livstykke för att kunna öka ut i sidorna med kilar.

Jag ser fram emot den dag, då jag återigen kan klä mig i min fina folkdräkt från Möre.

Bild: Ingen återvändo. Det var nödvändigt att klippa upp livstycket i sidorna...



Kerstin Arvidsson berättar:

Jag började dansa i Nybro Folkdanslags barnlag 1975. Ett särskilt minne är, när vi fick dansa för Kung Carl XVI Gustav och drottning Silvia, då de var på Eriksgata i Nybro 1978.

1982, när jag skulle fylla 18 år, sydde min mamma Irma en blå Möredräkt till mig, något som jag länge önskat mig. Jag dansade i Folkdanslaget och ville så gärna ha en egen dräkt. Tiden har gått... och dräkten, framförallt livstycket har "krympt i garderoben".

Nu har livstycket storleksanpassats och kjolen har fått några extra cm i midjan. De fina strippade rynkorna på kjolen gick att behålla.

Det är så roligt att jag åter kan använda min dräkt.



Eva Jarstad berättar:

Min syster och jag fick Skedevindräkten från Östergötland i 25-årsgåva av vår mamma. En sömmerska fick uppdraget att sy upp dräkterna åt oss. Det är nu drygt 50 år sedan och dräkten har varit till stor glädje för mig. De sista 25 åren har den dessvärre "krympt i garderoben". För ett tiotal år sedan köpte jag material till ett nytt livstykke på Hemslöjden i Linköping. Tanken var att jag skulle sy på egen hand, men det visade sig vara alltför krångligt, så projektet lades ner. Kursen "Krympt i garderoben" blev lösningen. Nu är jag på god väg att med professionell hjälp förfärdiga ett nytt livstykke i min storlek. På bilden arbetar jag med linnefodret.

Överdelen har utökats i sidorna och kjolen ska få en ny linning sen rynkorna har glesats ut. Som äldre har jag inte samma kropp som det 25-åriga jaget, men tänker, att det fortfarande finns högtidliga tillfällen, då jag kan använda min dräkt. Det ser jag fram emot.



Tack

Smålands spelmansförbunds stiftelse för unga spelmän vill rikta ett varmt TACK till Nyckelharpsbyggarna i Västervik för gåvan till stiftelsen.

Gruppen bildades på initiativ av Göran Nordell och nu, många år senare, när sista harpan är färdigbyggd, beslöts att gruppen skulle upplösas, verktyg och material ges vidare och ett bidrag till nästa generation spelmän var möjligt. TACK!

Spelmansförbundet söker ny kassör!
Vi är många som spelar och vi är många som är engagerade - det är en ren fröjd!

Efterlysning

Frågan är om du också vill bidra med ditt engagemang i framtidens spelmansförbund?
Styrelsen behöver förstärkning, gärna i form av kassör men även som ledamot eller suppleant är du välkommen.
Vill du hjälpa till med att föra denna pigga 75-åring SSF mot nya mål så hör av dig!
Om du känner någon i styrelsen, prata med dem så får du veta mer, eller ring ordförande
Heléne 0733-836849 eller valberedning Håkan 070-8775844.

Vård och förvaring

Vård och förvaring av textilier

Textilier i hembygdsgårdar och museer, likaväl som i privata hem, behöver god vård och bra förvaring för att bevaras för framtiden. Hur ordnar man det på bästa sätt? Välkommen till en kurs i vård och förvaring av textilier i autentisk miljö hos Lenhovda hembygdsförening!

Vad ska man tänka på när det gäller textilierna i sig, hur kan man skydda dem, får de alls hanteras, hur visar man fram dem i mer eller mindre permanenta utställningar, hur granskar man deras "hälsa" och hur kan de förvaras på ett skonsamt och skyddande sätt? Det är många frågor som kan resultera i många svar under kursdagen.

Lika viktigt är det att veta hur de egna textilierna ska hanteras. Hur tvättar man en linneduk eller ett linneplagg, hur slätgör man, hur tvättas ylle? Glömda kunskaper kan behöva förnyas.

Lenhovda hembygdsförening tar emot och visar sina samlingar i hembygdsgården. Dräkrådet i Kronobergs län berättar om sitt pågående arbete och det finns tid för frågor och informationsutbyte om textilier hemma och i samlingarna.

Kursdatum	Lördag 21 september 2024, kl 10.00-15.00
Plats	Samling i Hembygdsgården, Hembygdsgatan, Lenhovda
Avgift	Kr 350:-/deltagare, betalas in till Dräkrådet i Kronobergs län bankgiro 449-0561, efter erhållen kursbekräftelse I kursavgiften ingår förmiddagskaffe och lunch
Anmälan till	Birgitta Blixt, birgitta_blixt@hotmail.com senast den 10 september 2024

Ange också namn, adress, telefon och e-postadress
Antalet deltagare är begränsat. Meddela eventuella önskemål om specialkost!

Välkommen till en dag i textiliernas värld!
Dräkrådet i Kronobergs län i samarbete med Lenhovda Hembygdsförening



Kalendarium

- Klicka på bilderna för att läsa mer -

Skicka in material till nästa Spelfot

- senast den 15 augusti!

spelfot.material@gmail.com

MAJ

18

Maj

Spelmansstämma på
Visingsö

25

Maj



KORRÖ VÅRDANS

JULI

21-25

Juli



23-26

Juli



25-27

Juli



AUGUSTI

4

Augusti

Spelmansstämma i
Skatelöv
Hembygdsparken Rosenlund

6

Augusti

Spelmansstämma i
Väckelsång
Hembygdsgården

11

Augusti

Sjölanderstämman
Lunnebacken Urshult
11 augusti kl. 13.00

SEPTEMBER

21

September

Vård och förvaring
Hembygdsgården, Lenhovda

OKTOBER

5

Oktober

Markarydsstämman
Kulturhuset/Södergård

Ladda för låtspel

Precis som i fjol bjuder veckan kring Korrrö Folkmusikfestival på tre barn- och ungdomsläger, som alla tre sammanstrålar under festivalen. Barnens egen Korrrökurs är ett dagläger för dig 8–13 år som är nybörjare och vill sjunga, dansa, slöjda och prova på nya instrument. På Smålands folkmusikläger som anordnas av Smålands Spelmansförbund ses barn 8–16 år som har spelat minst 4 terminer och vill lära sig folkmusik. All utlärninng sker på gehör, och lägerdeltagarna både spelar och bor på Hovmantorps Folkets Hus. Korrröfestivalens ungdomsläger görs i samarbete med Skurups folkhögskola. Kursen sker på festivalområdet där alla 15–25 år får lära sig låtar, stämmor och spela massor av folkmusik. Alla instrument (inklusive sång) är välkomna! Lägren har olika start- och sluttider, läs mer och anmäl dig på Korrröfestivalens hemsida.



Folkmusik-mässa

Sista söndagen i april bjöd på årets hittills varmaste dag. Var man i Älmhult kunde man även få höra Hans Kennemarks mässa "I välsignan och fröjd" framförd av kyrkören och några av länets spelmän under ledning av organist Boel Dougan. Bas: Emma Lundbeck, Gitarr: Peter Rousu, Fioler: Jeanett Rousu och Marika Bjärnborg.
Foto: Bruno Bjärnborg

SPELMANSSTÄMMA I SKATELÖV



Söndag den 4 augusti 2024

Kl. 11.00 Gudstjänst med folkmusik i Skatelövs kyrka

Kl. 13.00 Spelmansstämma i Hembygdsparken Rosenlund, Skatelöv

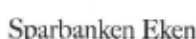


Välkomna!.....

Entré 100 kr.

Mer info: www.fiol.nu

I samverkan med



samt Skatelövs folkdanslag och Skatelövs församling



Årsmötestider

I dessa tider då årsmöten fyller kalendern likt vitsoppor i skogsbackarna kan det väl passa bra med en bild på Smålands Spelmansförbunds ordförandeklubba. Den är snidad av spelmannen Bernhard Ljunggren från Markaryd och föreställer förbundets förste ordförande Gösta Klemming och Zornmärket.

Vaggeryds Kulturskola presenterar:

FOLKMUSIK FÖR ALLA!

TA MED DITT INSTRUMENT OCH KOM!

SÖNDAG 10 MAJ

LÅTKURS 13.30

ALLSPEL 16.30

KONSERT 18.00

HÄNG 18.45 -

Fri entré

info
Facebook: Kulturskolan i Vaggeryd
Kristin Tuomisto 0730457287
kristin.tuomisto@vaggeryd.se

Vaggeryds Stråkförening säljer fika och korv



Spelmanstämman

Ta med ditt instrument och kom!
Väck dina dansfötter och din sång!

TEMPELGÅRDEN VISINGSÖ

Lördag den 18/5 kl.11.00-24.00

ST	RE	LE	GA	SE	EN
R	Ä	D	S	V	EN
C	E	L	O	I	S
K	B	I	T	V	I
L	B	G	T	L	P
A	D	U	R	S	K
S	P	R	Ä	T	T
O	N	Ä	C	K	S
K	R	Y	N	K	L
S	N	O	A	D	E
S	N	U	R	R	A
A	M	I	D	O	M
A	N	D	E	R	S
Ä	L	G	A	R	T
B	L	A	Ä	K	N
V	A	L	S	D	A
N	O	T	U	T	Ö
A	G	E	N	T	T
E	G	I	O	N	E
L	Ä	N	O	T	Ö
U	R	K	R	Y	P

T E M P O

RÄTT SVAR TILL FÖRRA NUMRETS KORSORD

VINNARE: HÅKAN WINBERG, OSKARSHAMN

Vårdans på Korrrö loge 25 maj
15.00 -16.00 dansstuga
16.15 17.15 spelstuga
19.00-ca 22.00 dans
Jenny Ivarsson
Blekinge Spelmanslag
spellista
Ta med kaffekorg till kvällen!
Inträde 100:-

Mer info: Valshuset.com

Omslagsbild

Smålands låtverkstad framträder under ledning av Gusten Brodin och Marika Bjärnborg på konserten "Smålands stora folkmusikkonsert".

Foto: Heléne Ingvarsdotter

Noter och skivor

Priser avser medlemspriser inkl. moms. Porto tillkommer. Beställningar mailas till: helene.ingvarsdotter@kalmar.se

DAAHL!

250:- (250:-)



Kantorns kapell

160:- (120:-)



Folkliga
koraler från
södra sverige
350:- (290:-)



Smålandslåtar

Noter 80:- (60:-)

CD 100:- (100:-)



MÅNGA FLER NOTBÖCKER OCH SKIVOR HITTAR DU PÅ
WWW.SMALANDSSPELMANSFORBUND.SE

KORRÖ FESTIVALEN

40
ÅR

25-27 JULI
2024

Spelfot



Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson

Redaktör: Jeanett Rousu Material sändes till spelfot.material@gmail.com

